

แนวทางการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อการวางแผนของสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3

ชาติชาย สมศักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

พฤษภาคม พ.ศ. 2549

ISBN 974-9912-72-1

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

คณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควร
ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพวงศ์

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....ประธานกรรมการที่ปรึกษา
(ดร. สุรพล บัวพิมพ์)

.....กรรมการที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชีรเกียรติ เวลาคี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน พูแสง)

.....กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ดร. สุรพล บัวพิมพ์)

.....กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชีรเกียรติ เวลาคี)

.....กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(นายณัฐพล แสงศรีจันทร์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพวงศ์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพวงศ์

.....อธิการบดี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เด็ก แสงมีอานุภาพ)

..... ๑๗ / ๗๑ / ๕๗

เลขทะเบียน R๐๐๐๐๐๐๐๐ 4231

เล่มที่ ๑๓ ฉบับที่ 1
๑๗ / ๕๐๒

เลขหมู่ ๖.๑๑๖ น

เข้าวันที่ ๑๗ / พ.ย. / ๕๗

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยดี ด้วยคำแนะนำและการให้ความช่วยเหลือ จาก อาจารย์ ดร.สุรพล บัวพิมพ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชีรเกียรติ เวลาคี กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ท่านได้กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สวาท เกษณา ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลแจ้ห่ม อาจารย์ ปรีชา ไชยโย นิตินกรมมหาวิทยาลัยสถาบันราชภัฏลำปาง อาจารย์บรรพ์ ไสแจ่ม ผู้ตรวจราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3 อาจารย์สมเกียรติ สิงหกุล ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านปางคะ อาจารย์สมโภชน์ จำปาทิพย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองนาว ที่ให้ความกรุณา เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนทุกโรงเรียน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล และขอขอบคุณข้าราชการครู ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ อาจารย์ธีรศักดิ์ สืบสุติน อาจารย์รัชนิกร สมศักดิ์ และเพื่อน ๆ มหาวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 3 ที่ได้ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือ ในการทำวิทยานิพนธ์นี้ คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบบูชาไว้แต่บิดา มารดา บุรพจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ชาติชาย สมศักดิ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : แนวทางการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อการวางแผนของสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3

ผู้วิจัย : นายชาติชาย สมศักดิ์

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต : สาขาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษา : ดร.สุรพล บัวพิมพ์ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชีรเกียรติ เวลาคี กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการฝึกอบรมบุคลากร เพื่อการวางแผน ตามความต้องการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3 กลุ่มประชากรที่ศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูที่รับผิดชอบในการวางแผน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3 จำนวน 321 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ และมาตรฐานประมาณค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า มีความต้องการรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยให้ผู้ร่วมการประชุมเรียนรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ อยู่ในระดับ มาก รองลงมา คือ มีความต้องการรูปแบบการสาธิต และจัดอบรมในสถานที่ปฏิบัติงานจริง เพื่อให้บุคลากรเกิดประสบการณ์ตรง

ความต้องการในเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการอยู่ในระดับมากรองลงมา คือ ความรู้เกี่ยวกับการกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และความรู้เกี่ยวกับการกำหนดกลยุทธ์ของการพัฒนาองค์กร

ความต้องการกระบวนการในการฝึกอบรม พบว่า ต้องการเข้ารับการฝึกอบรมในช่วงระยะเวลา 5 วันขึ้นไป รองลงมา ระยะเวลา 3 วัน และระยะเวลา 2 วัน ความต้องการช่วงระยะเวลาในการฝึกอบรม พบว่า ช่วงภาคฤดูร้อนที่ทางราชการจัดขึ้นรองลงมา คือ ช่วงวันทำการปกติ ในช่วงเปิดภาคเรียน การใช้สถานที่ที่ประชุม ต้องการห้องโรงแรมต่างจังหวัด รองลงมาคือ ห้องประชุมในหน่วยราชการต่างจังหวัด ส่วนงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดฝึกอบรมต้องการให้หน่วยงานต้นสังกัดระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบ รองลงมาคือ ให้ราชการจ่ายเฉพาะค่าพาหนะ

ความต้องการประเมินผลเกี่ยวกับการฝึกอบรม มีความต้องการร่วมวางแผนการประเมินผลการฝึกอบรม รองลงมา คือการให้ข้อมูลที่เป็นจริงในการประเมิน และติดตามผลการฝึกอบรม

ความต้องการผลตอบแทนจากฝึกการอบรม พบว่า ต้องการได้ความรู้จากเรื่องการวางแผน
ไปพัฒนาองค์กร รองลงมา คือ ได้รับเกียรติบัตรจากการอบรม

สำหรับข้อเสนอแนะ คือ ควรจัดฝึกการอบรมอย่างสม่ำเสมอ โดยฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
โดยคำนึงถึง รูปแบบการฝึกอบรม เนื้อหา ระยะเวลา การดำเนินงานการฝึกอบรม ให้สอดคล้องกับ
ความต้องการของบุคลากรในเขตพื้นที่

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

Thesis Title : Guidelines for personnel training for Educational planning of Schools Attached to the office of Lampang Educational Service Area 3

Author : Mr. Chatchay Somsak

Master of Education : Educational Administration

Thesis committee : Dr.Surapol Boapimp Chairman
Asst. Prof. Teerakiat weladee Member

Abstract

This study aimed to examine the guidelines for personal training for educational planning of schools attached to the office of Lampang. Educational service area 3. The studied population consisted of 321 school directors, planning teachers, and school board chairmen. All of population was asked to respond to a checklist, and rating scale Questionnaire. Then, the collected data were analyzed through the application of percentage, mean and Standard deviation.

The major findings as follows : most of respondents indicated that workshop training technique was their needs at a high level. However, The demonstration technique was the second need. For the training location, the site based training was needs in order to get the direct experiences.

As regards the training contents, the knowledge and theory of planning, monitoring technique, and organizational development strategies were needs in descending order.

As regards the training process, it was found that five days training, weekday training and ordinary semester training were move satisfaction. For the training budget, the respondents indicated that the office of educational service area must be paid.

As regards the training evaluation, the trainees need to participate in evaluation and to follow- up the training results.

As regards the training, benefit, the respondents indicated that the planning knowledge and the training diploma were needed.

As regards the suggestions, it was found that continually training, workshop training, relevant of both contents and training process were needed.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ภารกิจการบริหาร.....	7
การวางแผนการศึกษา.....	13
การพัฒนา.....	20
การพัฒนาบุคลากร.....	21
กระบวนการพัฒนาบุคลากร.....	25
การพัฒนาโดยการฝึกอบรม.....	26
ประเภทของการฝึกอบรม.....	26
กระบวนการฝึกอบรม.....	28
วิธีการฝึกอบรม.....	30
การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลำปาง เขต 3.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
ประชากร.....	38
เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล.....	39
การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	39
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดทำข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	42
ตอนที่ 2 แนวทางความต้องการ การฝึกอบรมเพื่อการวางแผนบุคลากร..	45
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	56
สรุปผลการวิจัย.....	56
อภิปรายผล.....	58
ข้อเสนอแนะ.....	60
บรรณานุกรม.....	62
ภาคผนวก.....	67
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	68
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	69
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	70
แบบสอบถาม.....	71
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	79

บัญชีตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	43
2	ความต้องการด้านรูปแบบการฝึกอบบรมบุคลากร.....	45
3	ความต้องการเนื้อหาของการฝึกอบบรมบุคลากร.....	48
4	ความต้องการระยะเวลาในการฝึกอบบรมบุคลากร.....	50
5	ความต้องการช่วงเวลาในการฝึกอบบรมบุคลากร.....	51
6	ความต้องการสถานที่ใช้ในการฝึกอบบรมบุคลากร.....	52
7	ความต้องการงบประมาณค่าใช้จ่ายในการฝึกอบบรมบุคลากร.....	53
8	ความต้องการประเมินผลเกี่ยวกับการฝึกอบบรมบุคลากร.....	54
9	ความต้องการผลตอบแทนจากการฝึกอบบรมบุคลากร.....	55